

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.VI.20.210/2020/8.

**A tanács tagjai:** . Puskás Péter a tanács elnöke  
. Kocsis Ottilia előadó bíró  
. Csesznok Judit Anna bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** dr. Koczka Judit pártfogó ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:** . Kvasz Tibor ügyvéd

**A per tárgya:** kölcsön

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Törvényszék  
2.Pf.25.390/2019/4.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

ékéscsabai Járásbíróság  
3.P.20.404/2017/8.

**Rendelkező rész**

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- A felperes pártfogó ügyvédjének díját a teljes egészében pervesztes felperes viseli.
- A 800.000 (nyolcszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes 2009-ben 2.000.000 forint, 2012-ben 6.000.000 forint kölcsönt adott az alperesnek havonta esedékes 30.000 forint, illetve 100.000 forint ügyleti kamat kikötése és a kölcsön egyösszegben történő visszafizetése mellett. Az alperes a kamatot részben megfizette, a kölcsön visszafizetési kötelezettségét nem teljesítette. Megállapodtak, hogy a 2.000.000 forint kölcsönt

akkor fizeti vissza, ha lesz pénze, a 6.000.000 forint visszafizetésének határidejét több alkalommal meghosszabbították. 2014 májusában az alperes arra esetre vállalta a két kölcsön visszafizetését, ha részére J. L. megfizeti a 10.000.000 forint tartozását. 2014 decemberben megismertette a felperest J. L.-l, aki vállalta, hogy kifizeti az alperes tartozását és a felperestől 2.850.000 forint kölcsönt is kapott. A felperes a 2014. december 12-én keltezett, „készpénz kölcsön visszafizetés” okiratban az aláírásával tanúsította, hogy a 8.000.000 forint kölcsönt az alperes megfizette, J. L.-l pedig kölcsönadásvételi szerződésben rögzítették, hogy a 15.500.000 forint kölcsönt 2015. április 30-ig rendezzi, fedezetül felajánlotta ingó- és ingatlan vagyonát.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [2] A felperes a keresetében az alperes kötelezését kérte 8.000.000 forint és kamatai megfizetésére.
- [3] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a J. L.-l szemben fennálló követelését a felperesre engedményezte.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Az indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdése és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:203. § (1) bekezdése felhívásával megállapította, hogy 2014 decemberben J. L. átvállalta az alperes tartozását és ehhez a felperes, mint jogosult hozzájárult.
- [5] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indokolása szerint egyet értett az elsőfokú bíróságnak a helyesen megállapított tényállásból levont jogi következtetésével. Az elsőfokú bíróság az alperes által az ellenkérelmében megjelölt jogcímhez nem volt kötve. A bírói gyakorlat szerint nem a tartozásátvállalási szerződés létrejöttéhez szükséges a jogosult hozzájárulása, hanem az eredeti kötelezett személyének a megváltozásához. Az alperes 8.000.000 forint kölcsöntartozása tekintetében J. L., a felperes hozzájárulásával, tartozásátvállaló nyilatkozatot tett. A megállapodás arra vonatkozott, hogy miután az alperesnek követelése áll fenn J. L.-l szemben, ezért az ő tartozását a felperes felé J. L. egyenlíti ki. A felperes így a Ptk. 6:203. § (1) bekezdése szerint a szolgáltatást kizárólag az átvállalótól követelheti. Az elsőfokú bíróság helyes álláspontját támasztják alá a fellebbezési eljárás adatai, köztük a felperes nyilatkozata is. A felperes csak J. L. teljesítésének hiányában döntött úgy, hogy az alperestől is kéri a tartozása megfizetését. Arra tekintettel, hogy a tartozásátvállaló nem teljesítőképes, az eredeti kötelezettől a teljesítés utóbb nem követelhető. A felperes csak a fellebbezési eljárásban hivatkozott arra, hogy az alperes egyetemlegesen felel J. L.-l a tartozásért, mert tartozáselvállalás történt. A másodfokú bíróság ezt nem bírálta el a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 235. § alapján. A büntető eljárás adatai sem adtak alapot az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól való eltérésre, de a büntető eljárásban megállapított tényállás a polgári bíróságot egyébként sem köti (Pp. 4. §).

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő döntés hozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályként jelölte meg: Ptk. 6:8. § [A jognyilatkozat értelmezése] (1)-(2), 6:203. [Tartozásátvállalás] (1)-(3), 6:204. § [Előzetes hozzájárulás a tartozásátvállaláshoz] (1) bekezdését, a 6:205. § [Teljesítésátvállalás], a 6:206. § [Tartozáselvállalás], valamint a Pp. 221. § (1) és a 4. § (1)-(2) bekezdését. A jogszabálysértést azzal

indokolta, hogy a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a perbeli kölcsönrel, tényállással kapcsolatban csalás miatt J. L. jogerősen, az alperes nem jogerősen elítélésre került. A felperes állítása szerint az alperes és J. L. is tartoznak, ténylegesen tartozáselvállalás is történhetett, a másodfokú bíróság azonban ezt a kételyt nem oszlatta el.

Az alperes engedményezésre hivatkozott, a bíróság szerint tartozásátvállalás történt, ám ennek a tényállási elemeit a perben eljáró bíróságok nem állapították meg, nem indokolták.

- [7] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Kiemelte, hogy az eljárások adatai szerint a felek, valamint J. L. között létrejött háromoldalú megállapodás során a felperes tisztában volt azzal, hogy az eredetileg az alperest terhelő tartozást J. L. átvállalta, hozzájárult a kötelezett személyének megváltozásához. A büntetőeljárás tárgya J. L. kölcsönkérése, ami a jelen pert nem érinti, ezért is folytatta a bíróság a felfüggesztett másodfokú eljárást.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a hivatkozott okokból nem jogszabálysértő. Az eljáró bíróságok a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vontak le.
- [9] A felperes, annak ellenére, hogy a keresettel érvényesített követelése jogcímét neki kellett megjelölnie, a követelése kapcsán nem egyértelmű jogi álláspontot tükröző nyilatkozatot tett: szerinte az alperes és J. L. is tartoznak, akár tartozáselvállalás is történhetett. A másodfokú bíróság a Ptk. 6:203. § [Tartozásátvállalás] § (1) bekezdése szerinti jogcímen bírálta el a keresetet és tartotta azt alaptalannak arra hivatkozással, hogy a jogosult a szolgáltatást kizárólag az átvállalótól követelheti, mert a tartozásátvállalás a kötelezett pozícióban alanyváltozáshoz vezet. A felperes a Ptk. 6:206. § [Tartozáselvállalás] jogcímre hivatkozott, amely esetén, ha a felek a teljesítésátvállalásról a jogosultat értesítik, egyetemleges kötelezettség jön létre, azaz az adós alperes ez esetben nem szabadul a kötelezettsége alól. A másodfokú bíróság a felperes fellebbezési eljárásban tett hivatkozását a tartozáselvállalásra új tény állításának tekintette és azt érdemben nem bírálta el a Pp. 235. § felhívásával. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 235. § megsértésére, mint eljárásjogi szabálysértésre nem hivatkozott. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a hozzájárulása hiányára hivatkozással a tartozásátvállalást vitatta, amely valóban kizárólag a három érintett fél közreműködésével, konszenzusával történhetett meg.
- [10] A felperes a perben a közte és az alperes között 2009-ben és 2012-ben létrejött kölcsönszerződésből fakadó 8.000.000 forint követelését érvényesítette az alperessel szemben. Ebből következik, hogy a 2014. decemberében a peres felek és J. L. közötti megállapodás minősítése az 1959. évi Ptk. alapján történhet. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény a Ptk. Hatodik Könyvéhez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseként az 50. § (1) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelmekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra - ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkeztetett újabb kötelmeket is - a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. A szerződéses jogviszony folyamatosságát nem érinti az, hogy az egyik szerződési pozícióban jogutódlás következik be.
- [11] A Kúria a Ptk. alkalmazásának azonban nem tulajdonított különösebb jelentőséget, mert a tartozásátvállalás törvényi tényállása, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából releváns tartalma nem változott. Az rPtk. 332. § (1) bekezdése alapján a tartozásátvállalás a kötelezett és a harmadik személy megállapodása, a (2) bekezdés értelmében, ha a jogosult a tartozásátvállaláshoz hozzájárul, a tartozásátvállaló a kötelezett helyébe lép, a tartozásátvállalás a kötelezett pozíciójában jogutódlást eredményez, azaz a jogosult a szolgáltatást kizárólag az átvállalótól követelheti. A Ptk. 6:203. § (1)

bekezdése szerint is a tartozásátvállalás a három érintett fél konszenzusát igényli, a tartozásátvállaláshoz szükséges a jogosult hozzájárulása is.

- [12] A Kúria szerint a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen ítélték az eljáró bíróságok úgy, hogy a felperes hozzájárulásával J. L. átvállalta az alperes kölcsönszerződésekből eredő tartozását, amelynek következtében a felperes az alperestől a kölcsönök visszafizetését már nem követelheti. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértését nem is állította. A rendelkezésre álló nyilatkozatok és bizonyítékok alapján a tartozásátvállalás, amely kölcsön esetén nincs írásbeliséghez kötve, létrejött, az eljáró bíróságok a tényállást e tekintetben - mérlegelésükkel - helyesen állapították meg. Erre utalt a részben valótlan tartalmú, de a felek által nem vitásan aláírt 2014. december 12.-i okirat, amelyben a felperes kijelentette, hogy az alperessel szemben követelése nincs és a felperes J. L.-lél kötött szerződesei, amelyek magukban foglalták az alperes korábbi adósságát is. Ezt támasztotta alá, hogy a felperes előzetesen igyekezett tájékozódni J. L. vagyoni helyzetéről és csak miután azt kedvezőnek ítélte, akkor egyezett bele a megállapodás megkötésébe, holott ez tartozáselvállalás esetén lényegében közömbös lett volna. A felperes, amíg nem tudta meg, hogy J. L. csaló és nincs is vagyona, nem lépett fel az alperessel szemben és J. L.-t nem csak a neki adott kölcsön, hanem a perbeli tartozás miatt is feljelentette és azt adta elő, hogy J. L. a tartozást átvállalta. Tartozáselvállalás esetén a felperes nem gondolhatta volna, hogy e tekintetben bűncselekményt követett el a terhére, mert legfeljebb a korábbi helyzetnek megfelelően csak az alperessel szemben léphet fel igényével.
- [13] Nem sérti a jogerős ítélet a Pp. 4. § rendelkezéseit sem: a perben nem merült fel a jogvita más hatóság döntésével vagy fegyelmi határozattal való érintettsége és az eljáró bíróságoknak nem az alperessel szemben jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől kellett polgári perben határozniuk. A büntetőeljárásban a pertárgy értéke a 2.850.000 forint volt. J. L. jogerős elítélése csalás büntette miatt azon alapult, hogy megtevesztette a felperest, mert úgy vett fel tőle kölcsönt, hogy azt nem is akarta és nem is tudta visszafizetni.
- [14] A Kúria a Pp. 221. § (1) bekezdése megsértését sem állapíthatta meg, nem észlelte a jogerős ítélet indokolásbeli hiányosságát. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3354/2020. (X. 14.) AB határozat [25], 3159/2018. (V. 16.) AB határozat [31]}.
- [15] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [16] A felperes a Pp. 270. § (1), a 78. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes ügyvédi munkadíjból álló, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5)-(6) bekezdés alapján, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban meghatározott felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.
- [17] A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdés és a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. § szerint megjelölte a pártfogó ügyvéd díjának viselésére köteles pervesztes felperest és költségviselésének arányát. A személyes költségmentes felperes a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés szerint a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére nem volt kötelezhető, azt a 14. § alapján az állam viseli.
- [18] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.
- [19] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2021. január 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző